TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 26. jūnijā *

Apvienotās lietas C-329/06 un C-343/06

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Verwaltungsgericht Sigmaringen* (Vācija) (C-329/06) un *Verwaltungsgericht Chemnitz* (Vācija) (C-343/06) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2006. gada 27. jūnijā un 3. augustā un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2006. gada 28. jūlijā un 8. augustā, tiesvedībās

Arthur Wiedemann (C-329/06)

pret

Land Baden-Württemberg

un

* Tiesvedības valoda — vācu.

Peter Funk (C-343/06)

pret

Stadt Chemnitz.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*] (referents), tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], J. Klučka [*J. Klučka*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2007. gada 27. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Vīdemana [*Wiedemann*] vārdā — G. Štēgers [*G. Stöger*], *Rechtsanwalt*,

— Funka [*Funk*] vārdā — A. M. Kons [*A. M. Kohn*], *Rechtsanwalt*,

— Bādenes Virtembergas federālās zemes vārdā — F. Laukss [*F. Laux*], pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un K. Šulce-Bāra [*C. Schulze-Bahr*], pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz S. Fjorentino [*S. Fiorentino*], *avvocato dello Stato*,

— Portugāles valdības vārdā — L. Fernandišs [*L. Fernandes*] un M. Ribiša [*M. Ribes*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — Dž. Brauns [*G. Braun*] un N. Jerela [*N. Yerrell*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 14. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām (OV L 237, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 91/439"), 1. panta 2. punktu, 7. panta 1. punktu un 8. panta 2. un 4. punktu.

2 Šie lūgumi iesniegti saistībā ar divām tiesvedībām: Vīdemans pret Bādenes Virtembergas federālo zemi (lieta C-329/06) un Funks pret Hemnicas [*Chemnitz*] pilsētu (lieta C-343/06) par to, ka Vācijas Federatīvā Republika atteicās atzīt vadītāja apliecības, ko Vīdemans un Funks saņēmuši Čehijas Republikā pēc tam, kad attiecīgi par narkotiku un alkohola lietošanu ar administratīvu lēmumu tika atņemtas viņu Vācijā saņemtās vadītāja apliecības.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Saskaņā ar Direktīvas 91/439, ar kuru no 1996. gada 1. jūlija ir atcelta Padomes 1980. gada 4. decembra Pirmā Direktīva 80/1263/EEK par Kopienas transportlīdzekļa vadītāja apliecības ieviešanu (OV L 375, 1. lpp.), preambulas pirmo apsvērumu:

"[..] kopējās transporta politikas mērķiem un kā ieguldījums ceļu satiksmes drošības uzlabošanā, kā arī lai atvieglotu personu pārvietošanos, kas apmetas uz dzīvi citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā šīs personas ir nokārtojušas transportlīdzekļa vadītāja prasmes pārbaudījumus, ir vēlams, lai pastāvētu Kopienas parauga valstu transportlīdzekļu vadītāju apliecības, ko dalībvalstis savstarpēji atzītu bez pienākuma nomainīt šīs apliecības."

4 Šīs direktīvas preambulas ceturtajā apsvērumā noteikts:

"[..] satiksmes drošības interesēs ir jānosaka minimālās prasības vadītāja apliecību izdošanai."

5 Direktīvas 91/439 preambulas pēdējā apsvērumā precizēts:

"[..] satiksmes drošības un satiksmes interesēs dalībvalstīm jābūt spējīgām uz visiem transportlīdzekļu vadītāju apliecību turētājiem, kuri ir ieguvuši parasto dzīvesvietu

to teritorijā, attiecināt attiecīgo dalībvalstu tiesību normas par transportlīdzekļu vadītāju apliecību atņemšanu, aizturēšanu vai anulēšanu."

6 Šīs direktīvas 1. pantā noteikts:

"1. Atbilstoši šīs direktīvas noteikumiem dalībvalstis ievieš iekšzemes vadītāju apliecības, kas pamatojas uz I [vai I a] pielikumā aprakstīto Kopienas paraugu. [..]

2. Dalībvalstu izdotās vadītāju apliecības tiek savstarpēji atzītas.

3. Ja derīgas iekšzemes vadītāja apliecības turētājs iegūst parasto dzīvesvietu citā dalībvalstī, nevis tajā, kura ir apliecību izdevusi, tad uzņēmēja dalībvalsts var uz vadītāja apliecības turētāju attiecināt savas valsts noteikumus par apliecības derīguma termiņu, medicīniskām pārbaudēm un nodokļiem, kā arī var ievadīt vadītāja apliecībā jebkuru administrēšanai nepieciešamo informāciju."

7 Saskaņā ar Direktīvas 91/439 7. panta 1. punktu vadītāju apliecības tiek izdotas tikai tiem pretendentiem:

"a) kas saskaņā ar [II] un [III] pielikuma noteikumiem ir nokārtojuši praktiskās braukšanas pārbaudi un teorētisko zināšanu pārbaudi un atbilst medicīniskajiem standartiem;

b) kam ir parastā dzīvesvieta dalībvalstī, kas izdod vadītāja apliecību, vai kas var pierādīt, ka tur ir mācījušies vismaz sešus mēnešus."

8 Atbilstoši šīs direktīvas III pielikuma "Minimālie fiziskās un garīgās piemērotības standarti mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai" 14. punktam alkohola lietošana ir ievērojams apdraudējums satiksmes drošībai un, ievērojot problēmas mērogus, profesionāliem mediķiem ir jābūt ļoti modriem. Šī pielikuma 14.1. punkta pirmajā daļā noteikts: "transportlīdzekļu vadītāju apliecības netiek izdotas vai atjaunotas pretendentiem vai vadītājiem, kas ir alkohola atkarībā vai nespēj atteikties no alkohola, vadot transportlīdzekli". No 14.1. punkta otrās daļas izriet, ka "pretendentiem vai vadītājiem, kas agrāk ir bijuši alkohola atkarībā, var izdot vai atjaunot transportlīdzekļu vadītāju apliecības pēc pārbaudīta atturības perioda un atkarībā no apstiprināta medicīniskā atzinuma un regulārām medicīniskām pārbaudēm".

9 Šī pielikuma 15. punktā noteikts, ka "neatkarīgi no tā, kādas kategorijas vadītāja apliecība tiek prasīta, transportlīdzekļu vadītāju apliecības netiek izdotas vai atjaunotas pretendentiem vai vadītājiem, kas ir atkarībā no psihotropām vielām vai kas nav atkarībā no šādām vielām, bet regulāri tās pārmērīgi lieto". Šī paša pielikuma 15.1. punktā paredzēts, ka "transportlīdzekļu vadītāju atļaujas netiek izdotas vai atjaunotas pretendentiem vai vadītājiem, kas vienalga kādā formā regulāri lieto psihotropas vielas, kas var traucēt spēju droši vadīt transportlīdzekli, ja ieņemtie daudzumi ir tādi, kam var būt negatīvs iespaids uz transportlīdzekļa vadīšanu. Tas attiecas uz visiem citiem medikamentiem vai to kombinācijām, kas ietekmē spēju vadīt transportlīdzekli."

10 No šī pielikuma 5. punkta izriet, ka dalībvalstis, izdodot vai secīgi atjaunojot transportlīdzekļu vadītāju apliecības, var pieprasīt iziet medicīnisko pārbaudi saskaņā ar daudz stingrākiem standartiem nekā šajā pielikumā noteiktie.

11 Saskaņā ar Direktīvas 91/439 7. panta 5. punktu:

"Nevienam cilvēkam nav tiesību turēt vairāk kā vienas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību."

12 Šīs direktīvas 8. pantā paredzēts:

"[..]

2. Ievērojot krimināltiesību aktu un policijas tiesību aktu teritorialitātes principu, parastās dzīvesvietas dalībvalstis uz citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētāju var attiecināt savas normas par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu un tāpēc, ja nepieciešams, apmainīt vadītāja apliecību.

[..]

4. Dalībvalsts var atteikties atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi cita dalībvalsts personai, kas pirmās valsts teritorijā ir pakļauta kādam no 2. punktā minētajiem pasākumiem.

[..]."

13 Šīs direktīvas 9. panta pirmajā daļā precizēts, ka šīs direktīvas mērķiem "parastā dzīvesvieta" "nozīmē vietu, kur persona parasti dzīvo, tas ir, vismaz 185 dienas katrā kalendārajā gadā, personīgo un darba saišu dēļ vai, ja personai nav darba saišu, personīgo saišu dēļ, kas rāda ciešu saistību starp šo personu un vietu, kur tā dzīvo".

14 Direktīvas 91/439 12. panta 3. punktā noteikts:

"Dalībvalstis palīdz viena otrai īstenot šo direktīvu un, ja tas vajadzīgs, apmainās ar informāciju par vadītāju apliecībām, ko tās reģistrējušas."

Valsts tiesiskais regulējums

Tiesiskais regulējums par citās dalībvalstīs izdotu vadītāja apliecību atzīšanu

15 1998. gada 18. augusta Noteikumu par atļauju personām piedalīties ceļu satiksmē (Noteikumi par vadītāja apliecību) [*Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)*] (*BGBl.* 1998 I, 2214. lpp.; turpmāk tekstā — "*FeV*") 28. panta 1., 4. un 5. punktā noteikts:

"(1) Derīgu [Eiropas Savienības] vai [Eiropas Ekonomikas zonas (turpmāk tekstā — "EEZ")]] vadītāja apliecību turētāji, kuru parastā dzīvesvieta 7. panta 1. vai 2. punkta izpratnē ir Vācijā, drīkst vadīt transportlīdzekļus Vācijā tiem piešķirto tiesību apmērā, ievērojot 2.–4. punktā minētos ierobežojumus. Citā valstī piešķirto vadītāja apliecību nosacījumi jāņem vērā arī Vācijā. Šie noteikumi jāpiemēro šādām vadītāja apliecībām, ja vien nav noteikts citādi.

[..]

(4) 1. punktā minētās tiesības neattiecas uz tādiem [Eiropas Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību turētājiem,

[..]

3. kuriem tiesa uz laiku vai uz mūžu vai arī administratīva iestāde ar nekavējoties izpildāmu vai galīgu lēmumu atņēmusi vadītāja apliecības Vācijā, kuriem vadītāja apliecība atteikta ar galīgu lēmumu vai kuriem vadītāja apliecība atņemta ne tikai tādēļ, ka viņi no tās ir atteikušies,

[..]

(5) Tiesības Vācijā izmantot [Eiropas Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību pēc tam, kad ir pieņemts kāds no 4. punkta 3. un 4. apakšpunktā minētajiem lēmumiem, tiek

piešķirtas, pamatojoties uz iesniegumu, ja vairs nepastāv neviens no iemesliem, kas kalpoja par pamatu vadītāja apliecības atņemšanai vai vadīšanas tiesību aizliegumam. [..]."

Tiesiskais regulējums par vadītāja apliecību atņemšanu

16 Saskaņā ar Krimināl kodeksa (*Strafgesetzbuch*) 69. pantu kriminālt iesa atņem vadītāja apliecību, ja no lietas faktiem izriet, ka apsūdzētais nav piemērots transportlīdzekļa vadīšanai. Atbilstoši šī kodeksa 69.a pantam, atņemot vadītāja apliecību, tiek noteikts jaunas vadītāja apliecības izsniegšanas aizlieguma periods (bloķēšanas periods), kas var būt uz laiku no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem un atsevišķos gadījumos — pat uz mūžu.

17 Saskaņā ar *FeV* 46. pantu, ar kuru tiek ieviests Ceļu satiksmes likuma (*Straßenverkehrsgesetz*) 3. pants, vadītāja apliecību izsniedzējiestādei ir pienākums atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, ja izrādās, ka vadītāja apliecības turētājs nav piemērots transportlīdzekļu vadīšanai. Atbilstoši 46. panta 5. punktam tiesības vadīt transportlīdzekļus izbeidzas ar vadītāja apliecības atņemšanu. Ja šī vadītāja apliecība tika izdota citā valstī, tās atņemšana nozīmē, ka tiesības vadīt transportlīdzekļus izbeidzas arī Vācijā.

Tiesiskais regulējums par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai

18 *FeV* 11. pantā "Piemērotība" precizēts:

"(1) Personām, kas vēlas iegūt vadītāja apliecību, jāatbilst tam nepieciešamajiem fiziskajiem un garīgajiem nosacījumiem. Nosacījumi *inter alia* netiek izpildīti,

ja personai ir kāda no 4. vai 5. pielikumā minētajām slimībām vai trūkumiem, kas liecina par personas nepiemērotību vai ierobežotu piemērotību [vadīt transportlīdzekļus]. [..]

(2) Ja kļūst zināmi fakti, kas pamato aizdomas par personas, kas vēlas iegūt vadītāja apliecību, fizisko vai garīgo nepiemērotību, vadītāja apliecību jomā kompetentās iestādes, īstenojot *travaux préparatoires* lēmumam par vadītāja apliecības piešķiršanu vai derīguma termiņa pagarināšanu vai arī par ierobežojumu vai nosacījumu noteikšanu, var pieprasīt attiecīgajai personai iesniegt ārsta slēdzienu. [..]

(3) Lai kliedētu šaubas par piemērotību, atbilstoši 2. punkta noteikumiem attiecīgajai personai var pieprasīt iesniegt oficiāli atzīta vadīšanas piemērotības novērtēšanas ekspertu biroja slēdzienu (medicīniski psiholoģisku slēdzienu), [it īpaši]

[..]

4. būtisku vai atkārtotu autovadītāja uzvedības noteikumu pārkāpumu vai ar ceļu satiksmes noteikumiem vai autovadīšanas piemērotību saistītu pārkāpumu gadījumā [..]

vai

5. no jauna piešķirot vadītāja apliecību,

[..]

b) ja vadītāja apliecības atņemšana ir pamatota ar vienu no 4. apakšpunktā minētajiem iemesliem.

[..]

(8) Ja attiecīgā persona atsakās no pārbaudes vai vadītāja apliecību jomā kompetentajai iestādei laicīgi neiesniedz tās prasīto ekspertīzes slēdzienu, kompetentā iestāde ir tiesīga pieņemt lēmumu par šīs personas nepiemērotību transportlīdzekļa vadīšanai. [..]."

19 *FeV* 13. pants ar nosaukumu "Piemērotība ar alkoholu saistītu problēmu gadījumā" pilnvaro kompetentās iestādes atsevišķos gadījumos pieprasīt iesniegt medicīniski psiholoģiskas ekspertīzes slēdzienu, īstenojot *travaux préparatoires* lēmumam par vadītāja apliecības piešķiršanu vai derīguma termiņa pagarināšanu vai arī par vadīšanas tiesību ierobežojumu vai nosacījumu noteikšanu. Tā tas ir it īpaši tad, ja saskaņā ar ārsta slēdzienu vai zināmu apstākļu dēļ ir pierādījumi par pārmērīgu alkohola lietošanu vai ja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi alkohola reibumā izdarīti atkārtoti.

20 *FeV* 14. pants ar nosaukumu "Piemērotība ar narkotiskajām vielām saistītu problēmu gadījumā" formulēts šādi:

"(1) Īstenojot *travaux préparatoires* lēmumam par vadītāja apliecības piešķiršanu vai derīguma termiņa pagarināšanu vai arī par ierobežojumu vai nosacījumu noteikšanu,

kompetentās iestādes pieprasa iesniegt ārstu slēdzienu (11. panta 2. punkta trešais teikums), ja zināmi fakti ļauj uzskatīt, ka

1. [attiecīgajai personai] ir atkarība no narkotiskām vielām Narkotisko vielu likuma [(*Gesetz über den Verkehr mit Betäubungsmitteln* [*Betäubungsmittelgesetz*])] (1994. gada 1. martā publicētajā (*BGBl.* [1994] I, 358. lpp.) redakcijā), kas grozīts [..] ar 1998. gada 26. janvāra likuma (*BGBl.* [1998] I, 160. lpp.) 4. pantu ([lietas faktiem] piemērojamā redakcijā), izpratnē vai citām psihotropām vielām,

2. ir tikušas lietotas narkotiskas vielas Narkotisko vielu likuma izpratnē [..]

[..]

(2) Medicīniski psiholoģisks slēdziens 1. punkta izpratnē iesniedzams, ja

1. vadītāja apliecība tikusi atņemta, pamatojoties uz vienu no 1. punktā minētajiem iemesliem, vai

2. ir jāpārbauda, vai attiecīgā persona joprojām atrodas narkotisko vielu atkarībā vai — lai arī nebūdama no tām atkarīga — turpina lietot 1. punktā minētās vielas."

21 *FeV* 20. panta 1. punktā paredzēts, ka, izsniedzot jaunu vadītāja apliecību pēc iepriekšējās vadītāja apliecības atņemšanas, ir piemērojami pirmreizējas izsniegšanas noteikumi. Lai arī saskaņā ar šī panta 2. punktu kompetentā iestāde var nolemt nepieprasīt izturēt ar vadītāja apliecības izdošanu saistītās pārbaudes, ja nekas neliecina par to, ka šīs apliecības pieprasītājam vairs nav šajā sakarā vajadzīgo zināšanu un piemērotības, šī panta 3. punktā paredzēts, ka šāds lēmums neietekmē pienākumu iesniegt *FeV* 11. panta 3. punkta pirmās daļas 5. punktā minēto medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu.

Pamata lietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-329/06

22 Vācijas pilsonis Vīdemans dzīvo Vācijā kopš 1995. gada 30. jūnija ar dzīvesvietu vispirms Bādvaldzē [*Bad Waldsee*], tad Vangenā Algojā [*Wangen im Allgäu*].

23 2002. gada 29. aprīlī *Landratsamt Ravensburg* (Rāvensburgas apgabala administratīvais dienests) viņam izsniedza B kategorijas vadītāja apliecību, paredzot divu gadu pārbaudes laiku. 2003. gada 2. septembrī Vīdemanam pēc ceļu satiksmes noteikumu pārkāpuma izdarīšanas bija jāpiedalās mācību seminārā. 2004. gada 20. martā, veicot urīna analīzi, tika atklāts, ka viņš bija lietojis heroīnu un Indijas kaņepes. Šajā sakarā viņš atzina, ka ir regulāri lietojis Indijas kaņepes.

24 Ar 2004. gada 14. aprīļa lēmumu *Landratsamt Ravensburg* Vīdemanam atņēma vadītāja apliecību, jo viņš kā narkotiku lietotājs nebija piemērots transportlīdzekļa vadīšanai.

25 Par šo lēmumu iesniegto Vīdemana sūdzību *Regierungspräsidium Tübingen* (Tībingenas apgabala administrācija) noraidīja ar 2004. gada 16. augusta lēmumu, kas stājās likumīgā spēkā 2004. gada 20. septembrī.

26 Svētdien, 2004. gada 19. septembrī, vadītāja apliecību jomā kompetentās Karlovices [*Karlovice*] pilsētas (Čehijas Republika) iestādes pieņēma lēmumu, atzīstot Vīdemana transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. 2004. gada 1. oktobrī viņam tika izsniegta Čehijas B kategorijas vadītāja apliecība, kā viņa dzīvesvietu norādot "Bādvaldzē, Vācija".

27 Ar šo vadītāja apliecību Vīdemans vadīja transportlīdzekli Vācijā, kur viņš 2004. gada 11. oktobrī izraisīja ceļu satiksmes negadījumu. 2004. gada 16. oktobrī šo apliecību viņam atņēma Rāvensburgas policija.

28 Ar *Landratsamt Ravensburg* 2004. gada 27. oktobra lēmumu Vīdemanam tika atņemtas no viņa Čehijā izdotās vadītāja apliecības izrietošās tiesības Vācijā vadīt mehāniskos transportlīdzekļus, jo viņš saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem nav pierādījis savu piemērotību šādu transportlīdzekļu vadīšanai. Šī vadītāja apliecība ar tajā iespiestu piezīmi "Vadītāja apliecība nedod tiesības vadīt mehāniskos transportlīdzekļus Vācijā" viņam tika atdota.

29 Vācijas iestādes informēja Čehijas transporta ministriju, ka Čehijas kompetentās iestādes ir izsniegušas vadītāja apliecību, neņemdamas vērā ne to, ka Vīdemana galvenā dzīvesvieta ir Vācijā, ne agrākās Vīdemana Vācijas vadītāja apliecības

atņemšanas narkotisko vielu lietošanas izraisītas nepiemērotības vadīšanai dēļ faktu, kas joprojām ir spēkā.

30 2005. gada 18. aprīļa un 2006. gada 10. janvāra vēstulēs Čehijas transporta ministrija paziņoja, ka tā veikšot Čehijas kompetento iestāžu lēmumu pārbaudi.

31 Tā kā Vīdemana sūdzība par 2004. gada 27. oktobra lēmumu nevainagojās panākumiem, viņš 2005. gada 6. jūlijā iesniedza prasību *Verwaltungsgericht Sigmaringen* (Zigmaringenas Administratīvā tiesa), kas nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka dzīvesvietas [dalīb]valstī pieņemtais administratīvais lēmums par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu nepiemērotības vadīšanai dēļ pieļauj transportlīdzekļu vadīšanas tiesību piešķiršanu citā dalībvalstī un ka dzīvesvietas [dalīb]valstij tās principā arī ir jāatzīst?

2) Vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 8. panta 2. un 4. punkts kopā ar Direktīvas [91/439] III pielikumu jāinterpretē tādējādi, ka dzīvesvietas [dalīb]valstij nav pienākuma atzīt transportlīdzekļa vadītāja apliecību, ko tās turētājs pēc transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanas [šajā] [dalīb]valstī krāpnieciski ieguvis, vai nu apzināti maldinot izdevēj[dalīb] valsts vadītāju kvalifikācijas kompetento iestādi, nepierādot piemērotības vadīšanai atgūšanu, vai arī slepeni vienojoties ar izdevēj[dalīb]valsts ierēdņiem?

3) Vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka dzīvesvietas [dalīb]valsts pēc administratīvo iestāžu veiktas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanas var uz laiku apturēt citā dalībvalstī izsniegtu transportlīdzekļa vadītāja apliecību, vai arī var aizliegt izmantot šo apliecību, kamēr izdevēj[dalīb]valsts lemj par nelikumīgi iegūto transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu?"

32 2007. gada 26. aprīlī Tiesa tika informēta par 2006. gada 14. marta vēstuli, ko Čehijas satiksmes ministrs nosūtījis Vācijas satiksmes ministram, apstiprinādams, ka Vīdemana Čehijas vadītāja apliecība viņam izsniegta atbilstoši piemērojamiem noteikumiem. Šo vēstuli un tās tulkojumu vācu valodā iesniedzējtiesa iesniedza Tiesai. Atbilstoši Tiesas Statūtu 23. pantam šie dokumenti tika nosūtīti visām ieinteresētajām personām, kas iesniegušas rakstveida apsvērumus.

Lieta C-343/06

33 Ar galīgu *Amtsgericht Chemnitz* (Hemnicas apgabala tiesa) 2001. gada 25. maija spriedumu Funks, 2000. gada 12. jūlijā Vācijā izdotas B kategorijas vadītāja apliecības turētājs, tika notiesāts par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibuma stāvoklī. Viņa mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas tiesības tika anulētas, viņam tika atņemta vadītāja apliecība un tika aizliegts pieprasīt jaunu Vācijas vadītāja apliecību deviņu mēnešu laikposmā, kas beidzās 2002. gada 24. februārī.

34 Lai iegūtu jaunu vadītāja apliecību, Funks *inter alia* izgāja medicīniski psiholoģisko pārbaudi. Šīs pārbaudes ekspertu 2002. gada 7. februāra slēdzienā noteikts, ka attiecīgā persona nav piemērota vadīt mehāniskos transportlīdzekļus, jo pastāvēja būtisks pārkāpumu atkārtotas izdarīšanas risks tāpēc, ka viņa personība neesot pozitīvi mainījusies. Tomēr, izgājis kursus, 2002. gada 26. martā Funks saņēma jaunu vadītāja apliecību.

35 2002. gada 17. jūnijā veiktajā pārbaudē tika konstatēts, ka Funks atkal bija alkohola reibuma stāvoklī. Tā kā jaunā 2003. gada 17. jūnija ekspertīzes slēdzienā pēc šīs pārbaudes tika konstatēts, ka attiecīgā persona, domājams, turpināšot vadīt transportlīdzekli alkohola reibuma stāvoklī, Hemnicas pilsēta ar neapstrīdētu 2003. gada 15. jūlija lēmumu atņēma viņa jauno vadītāja apliecību.

36 2003. gada 2. decembrī Funks iesniedza pieteikumu izdot viņam jaunu vadītāja apliecību. Tomēr, tā kā 2004. gada 27. februārī parādījās negatīvs ekspertīzes slēdziens, viņš šo pieteikumu atsauca.

37 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka 2004. gada 9. decembrī, kad Funks Hemnicas iedzīvotāju reģistrācijas dienestā kā savu vienīgo dzīvesvietu bija deklarējis Hemnicu (šo faktu viņš vēlāk apstiprināja), viņš Teplicē [*Teplice*] (Čehijas Republika) saņēma B kategorijas vadītāja apliecību.

38 Būdama informēta par šo faktu, Hemnicas pilsēta 2005. gada 10. februārī izdeva rīkojumu, pieprasot Funkam iesniegt ekspertīzes slēdzienu par viņa piemērotību vadīt automašīnu. Tā kā viņš šo rīkojumu neizpildīja, Hemnicas pilsēta ar 2005. gada 11. maija lēmumu atņēma viņam tiesības Vācijā izmantot Čehijas vadītāja apliecību un, neizpildes gadījumā paredzot naudas sodu, izdeva rīkojumu iesniegt šo apliecību, lai tajā tiktu izdarīta atzīme par šo aizliegumu. Ar 2005. gada 31. maija lēmumu par šī rīkojuma neizpildi tika noteikts naudas sods EUR 500 apmērā, turklāt Funkam piedraudot ar iespējamu vadītāja apliecības atņemšanu.

39 Tā kā šo lēmumu pārsūdzība nevainagojās panākumiem, Funks cēla prasību *Verwaltungsgericht Chemnitz* (Hemnicas Administratīvā tiesa), kas nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai dalībvalsts atbilstoši Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punktam kopā ar 8. panta 2. un 4. punktu var citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības turētājam pieprasīt, lai viņš [pirmās minētās dalībvalsts] iestādei pieprasa atzīt viņa tiesības izmantot šo apliecību [tās] teritorijā, ja šīs vadītāja apliecības turētājam šajā [pirmajā minētajā dalībvalstī izdotā iepriekšējā] vadītāja apliecība tika šajā pašā dalībvalstī pirms tam atņemta vai citādi anulēta?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir noraidoša: vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts kopā ar 8. panta 2. un 4. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts savā teritorijā var neatzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja attiecīgajai personai [pirmajā minētajā dalībvalstī izdotu iepriekšējo] vadītāja apliecību [šajā pašā dalībvalstī] pirms tam atņēmusi administratīva iestāde, ja atbilstoši pirmās minētās dalībvalsts tiesību aktiem vadītāja apliecības atņemšanas vai anulēšanas administratīvie pasākumi neietver aizlieguma termiņu [jaunas vadītāja apliecības] piešķiršanai un viens no pamatnosacījumiem, lai attiecīgajai personai būtu tiesības atkal iegūt vadītāja apliecību, ir tāds, ka tai pēc administratīvās iestādes pieprasījuma ir jāiesniedz piemērotības vadīšanai pierādījums valsts tiesību normās sīkāk reglamentētā medicīniski psiholoģiskā slēdziena formā?

3) Ja atbilde uz šo jautājumu ir noraidoša: vai Direktīvas [91/439] 1. panta 2. punkts kopā ar 8. panta 2. un 4. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts savā teritorijā var neatzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja tās turētājam [pirmajā minētajā dalībvalstī izdotu iepriekšējo] vadītāja apliecību [šajā pašā dalībvalstī] pirms tam atņēmusi vai [..] anulējusi administratīva iestāde un ja objektīvu iemeslu dēļ (nav dzīvesvietas dalībvalstī, kura ir izdevusi attiecīgo vadītāja apliecību, un [pirmajā minētajā] dalībvalstī ir noraidīts lūgums atkārtoti izsniegt vadītāja apliecību [..]) ir pamats domāt, ka [Eiropas Savienības] vadītāja apliecības iegūšanas [citā dalībvalstī] mērķis ir apiet [pirmajā minētajā dalībvalstī piemērojamos] stingros atkārtotas vadītāja apliecības izsniegšanas materiālos nosacījumus, it īpaši [par] medicīniski psiholoģiskās ekspertīzes slēdzienu?"

40 Čehijas Satiksmes ministrijas 2005. gada 5. septembra vēstule, kurā ir apstiprināts Funka Čehijas vadītāja apliecības derīgums, ir pievienota Funka [rakstveida] apsvērumu pielikumā un tāpat ar 2007. gada 21. jūnija vēstuli nosūtīta Tiesai. Atbilstoši Tiesas Statūtu 23. pantam šis dokuments tika nosūtīts visām ieinteresētajām personām, kas iesniegušas rakstveida apsvērumus.

Tiesvedība Tiesā

41 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2006. gada 10. oktobra rīkojumu lietas C-329/06 un C-343/06 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesa norisei, kā arī sprieduma taisīšanai.

42 Uzdodama virkni 2007. gada 1. augustā paziņotu rakstveida jautājumu, Tiesa Čehijas valdībai jautāja, pirmkārt, par Čehijas Republikas tiesību aktiem par Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu pārbaudi un iespēju izsniegt vadītāja apliecību ar atzīmi par tās turētāja dzīvesvietu citā dalībvalstī, kā arī, otrkārt, par piemērojamiem kritērijiem, lai noteiktu, vai personai ir dzīvesvieta šajā dalībvalstī un vai notiek šīs dzīvesvietas patiesuma pārbaudes.

43 Pa faksu nosūtītā vēstulē, kas Tiesas kancelejā saņemta 2007. gada 31. augustā, Čehijas valdība uz šiem jautājumiem sniedza šādu atbildi: Direktīvā 91/439 paredzētais nosacījums par parasto dzīvesvietu Čehijas tiesību sistēmā ieviests tikai ar 2006. gada 1. jūliju. Laikposmā līdz šim datumam Čehijas tiesiskais regulējums ļāva izsniegt automašīnas vadīšanas atļauju personām, kurām Čehijas Republikā nebija pastāvīgās vai pagaidu dzīvesvietas.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

44 Šie prejudiciālie jautājumi attiecas uz diviem vadītāja apliecību savstarpējās atzīšanas aspektiem, kas jāizvērtē secīgi, proti, dalībvalsts iespēja, pirmkārt, neatzīt citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības derīgumu un, otrkārt, uz laiku apturēt no šīs apliecības izrietošās vadīšanas tiesības, līdz apliecību izsniegusī dalībvalsts lemj par šīs apliecības iespējamu atņemšanu.

Par dalībvalsts iespēju neatzīt citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības derīgumu

45 Vispirms jāatzīmē, ka ar EKL 234. pantu ieviestajā valsts tiesu un Eiropas Kopienu Tiesas sadarbības procedūrā Eiropas Kopienu Tiesai jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai atrisināt strīdu, kuru izskata valsts tiesa. Šajā sakarā, ja nepieciešams, Tiesai ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi. Turklāt jāpatur prātā, ka Tiesas uzdevums ir interpretēt visas Kopienu tiesību normas, kas valsts tiesām vajadzīgas, lai atrisinātu tajās izskatāmos strīdus, pat ja šīs normas nav nepārprotami minētas šo tiesu uzdotajos jautājumos (1993. gada 18. marta spriedums lietā C-280/91 *Viessmann*, *Recueil*, I-971. lpp., 17. punkts; 1997. gada 11. decembra spriedums lietā C-42/96 *Immobiliare SIF*, *Recueil*, I-7089. lpp., 28. punkts, un 2007. gada 8. marta spriedums lietā C-45/06 *Campina*, Krājums, I-2089. lpp., 30. un 31. punkts).

46 Šajā gadījumā, ievērojot pamata prāvu priekšvēsturi un Tiesai iesniegto apsvērumu saturu, izvērtējot uzdotos jautājumus, jāņem vērā Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts. Lai uz prejudiciālajiem jautājumiem sniegtu noderīgu un pēc iespējas pilnīgu atbildi, jāpaplašina šo jautājumu apjoms tiktāl, ciktāl to nav izdarījušas iesniedzējtiesas.

47 Ar pirmajiem diviem jautājumiem lietā C-329/06 un otro un trešo jautājumu lietā C-343/06 iesniedzējtiesas būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas neļauj dalībvalstij (uzņemošā dalībvalsts) savā teritorijā neatzīt vadītāja apliecību, ko cita dalībvalsts (izsniedzēja dalībvalsts) vēlāk izsniegusi personai, kam pirms tam uzņemošajā dalībvalstī par transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vielu vai alkohola ietekmē piemērots iepriekšējās vadītāja apliecības atņemšanas pasākums, ja šī persona šo apliecību ieguvusi laikā, kad tai netika piemērots aizliegums lūgt izdot jaunu apliecību, bet neievērojot dzīvesvietas nosacījumu vai piemērotības nosacījumus, ko uzņemošā dalībvalsts šajā sakarā paredzējusi, lai nodrošinātu ceļu satiksmes drošību.

48 Šie jautājumi jāizskata kopā ar pirmo jautājumu lietā C-343/06, ar ko būtībā tiek jautāts, vai uzņemošā dalībvalsts var prasīt, lai jaunas citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētājs pirms tās izmantošanas lūgtu atzīt tiesības izmantot šo apliecību uzņemošajā dalībvalstī, ja viņa iepriekšējā vadītāja apliecība pēdējā minētajā dalībvalstī viņam tika atņemta vai anulēta.

49 No Direktīvas 91/439 preambulas pirmā apsvēruma izriet, ka šīs direktīvas 1. panta 2. punktā minētais vispārējais princips savstarpēji atzīt dalībvalstu izdotās vadītāja apliecības, tika paredzēts, lai *inter alia* atvieglotu tādu personu pārvietošanos, kuras apmetas uz dzīvi nevis dalībvalstī, kurā tās ir izturējušas transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu, bet gan citā dalībvalstī (2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-476/01 *Kapper*, *Recueil*, I-5205. lpp., 71. punkts).

50 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šajā 1. panta 2. punktā ir paredzēts bez jebkādām formalitātēm savstarpēji atzīt dalībvalstīs izdotas vadītāja apliecības. Šī norma paredz nepārprotamu un precīzu dalībvalstu pienākumu, kas nepieļauj nekādu rīcības brīvību, veicot šī pienākuma izpildes pasākumus (šajā sakarā skat. 1998. gada 29. oktobra spriedumu lietā C-230/97 *Awoyemi*, *Recueil*, I-6781. lpp., 41. un 43. punkts; 2003. gada 10. jūlija spriedumu lietā C-246/00 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-7485. lpp., 60. un 61. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*,

45. punkts; 2006. gada 6. aprīļa rīkojumu lietā C-227/05 *Halbritter*, 25. punkts, un 2006. gada 28. septembra rīkojumu lietā C-340/05 *Kremer*, 27. punkts).

51 Līdz ar to uzņemošā dalībvalsts nevar noteikt nekādas formalitātes kā priekšnoteikumu citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības atzīšanai. Tātad dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētājam noteikts pienākums lūgt šo apliecību atzīt citā dalībvalstī ir pretrunā minētajam savstarpējas atzīšanas principam (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Nīderlande, 60. un turpmākie punkti).

52 Izdevējai dalībvalstij ir jāpārbauda, vai Kopienu tiesībās noteiktās minimālās prasības, tostarp nosacījumi par dzīvesvietu un piemērotība transportlīdzekļa vadīšanai, ir izpildīti un vai tādēļ vadītāja apliecības — tostarp jaunas — izsniegšana ir pamatota.

53 Tādējādi, ja dalībvalsts iestādes ir izsniegušas vadītāja apliecību atbilstoši Direktīvas 91/439 1. panta 1. punktam, citas dalībvalstis nav tiesīgas pārbaudīt, vai ir ievēroti šajā direktīvā paredzētie izsniegšanas nosacījumi (šajā sakarā skat. iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 34. punkts, un lietā *Kremer*, 27. punkts). Tas, ka personai ir dalībvalstī izsniegta vadītāja apliecība, ir uzskatāms par pierādījumu, ka šīs apliecības turētājs tās izsniegšanas dienā atbilda šiem nosacījumiem (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Nīderlande, 75. punkts; 2003. gada 11. decembra rīkojumu lietā C-408/02 *Da Silva Carvalho*, 21. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 46. punkts). Tādēļ tas, ka atbilstoši šīs direktīvas III pielikuma 5. punktam dalībvalsts, pirms izdot jebkuru vadītāja apliecību, var pieprasīt par šajā pielikumā minētajiem standartiem stingrāku ārsta pārbaudi, neietekmē dalībvalsts pienākumu atzīt citās dalībvalstīs saskaņā ar šo direktīvu izsniegtas vadītāja apliecības.

54 Līdz ar to, pirmkārt, uzņemošā dalībvalsts, kas vadītāja apliecības izsniegšanu pakļauj stingrākiem valsts nosacījumiem, it īpaši pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas,

nevar neatzīt vēlāk citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību tikai tāpēc vien, ka šīs jaunās apliecības turētājs to ieguvis saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, kurā noteiktās prasības nav tādas pašas kā uzņemošajā dalībvalstī.

55 Otrkārt, savstarpējas atzīšanas princips neļauj uzņemošajai dalībvalstij neatzīt citā dalībvalstī izsniegtu vadītāja apliecību tāpēc, ka saskaņā ar uzņemošās dalībvalsts informāciju šīs apliecības turētājs tās izsniegšanas dienā nav izpildījis tās saņemšanai vajadzīgos nosacījumus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Da Silva Carvalho*, 22. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 47. punkts).

56 Tā kā Direktīva 91/439 izdevējai dalībvalstij piešķir ekskluzīvu kompetenci nodrošināt tās izdoto vadītāja apliecību izsniegšanu atbilstoši šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem, tikai šī dalībvalsts var veikt atbilstošus ar tādām vadītāja apliecībām saistītus pasākumus, kuru turētāji, kā vēlāk izrādās, nav atbilduši šiem nosacījumiem (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Da Silva Carvalho*, 23. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 48. punkts).

57 Ja dalībvalstij ir nopietns pamats apšaubīt citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības derīgumu, tai par to ir jāinformē pēdējā minētā dalībvalsts, izmantojot ar Direktīvas 91/439 12. panta 3. punktu ieviesto savstarpējas palīdzības un informācijas apmaiņas procedūru. Ja izdevēja dalībvalsts neveic atbilstošus pasākumus, uzņemošā dalībvalsts var pret to ierosināt procedūru saskaņā ar EKL 227. pantu, lūdzot Tiesai atzīt, ka nav izpildīti no Direktīvas 91/439 izrietošie pienākumi (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Da Silva Carvalho*, 23. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 48. punkts).

58 Ceļu satiksmes drošības apsvērumu dēļ — kā izriet no Direktīvas 91/439 preambulas pēdējā apsvēruma — tās 8. panta 2. un 4. punkts dalībvalstīm atsevišķos gadījumos,

protams, atļauj piemērot valsts normas par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu, atņemšanu un anulēšanu vadītāja apliecības turētājam ar parasto dzīvesvietu tās teritorijā.

59 Tomēr, pirmkārt, jānorāda, ka šī iespēja, kas izriet no Direktīvas 91/439 8. panta 2. punkta, var tikt īstenota tikai saistībā ar attiecīgās personas uzvedību pēc citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības iegūšanas (šajā sakarā skat. iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 38. punkts, un lietā *Kremer*, 35. punkts).

60 Otrkārt, 8. panta 4. punkta pirmā daļa, kas dalībvalstij ļauj neatzīt tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko citā dalībvalstī ieguvusi persona, kam pirmās minētās dalībvalsts teritorijā piemērots transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanas, apturēšanas, atņemšanas un anulēšanas pasākums, ir atkāpe no vispārējā vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas principa un tādēļ interpretējama šauri (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 70. un 72. punkts, kā arī iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 35. punkts, un lietā *Kremer*, 28. punkts).

61 Šajā sakarā uzreiz jāuzsver, ka, pat ja šī norma atsevišķos gadījumos dalībvalstij ļauj neatzīt citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības derīgumu, no tā tāpēc vien neizriet — pretēji Vācijas valdības apgalvojumiem —, ka tiesības izmantot šajā citā dalībvalstī izdotu apliecību pirmā minētā dalībvalsts var pakļaut iepriekšējas pozitīvas atļaujas saņemšanai (šajā sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Kremer*, 37. punkts).

62 Tā kā dalībvalstīm vadītāja apliecības jāizsniedz, ievērojot Direktīvā 91/439 noteiktās minimālās prasības, tostarp tās III pielikumā paredzētos nosacījumus par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, šīs direktīvas 8. panta 4. punkta pirmās daļas interpretācija, saskaņā ar kuru vispārējā kārtībā ikvienai personai, kam ir bijusi vadītāja

apliecība, kas kādā dalībvalstī atņemta vai anulēta, var būt pienākums ierasties šīs dalībvalsts kompetentajās iestādēs, lai saņemtu atļauju izmantot no citā dalībvalstī vēlāk izdotas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, būtu pretrunā savstarpējas atzīšanas bez formalitātēm pienākumam.

63 Tāpat dalībvalsts uz šo normu nevar atsaukties, lai tā varētu personai, kurai šajā dalībvalstī atņemta vai anulēta tajā izdota vadītāja apliecība, uz nenoteiktu laiku atteikties atzīt jebkuras vēlāk citā dalībvalstī eventuāli izdotas apliecības derīgumu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kapper*, 76. punkts, kā arī iepriekš minētos rīkojumus lietā *Halbritter*, 27. punkts, un lietā *Kremer*, 29. punkts). Atzīstot, ka dalībvalsts ir tiesīga pamatoties uz valsts normām, lai uz nenoteiktu laiku atteiktos atzīt citā dalībvalstī izdotas apliecības derīgumu, tiktu noliegts pats vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas princips, kas ir ar Direktīvu 91/439 ieviestās sistēmas velves centrālais akmens (iepriekš minētais spriedums lietā *Kapper*, 77. punkts, kā arī iepriekš minētie rīkojumi lietā *Halbritter*, 28. punkts, un lietā *Kremer*, 30. punkts).

64 Konkrētāk, Tiesa iepriekš minētā rīkojuma lietā *Kremer* 38. punktā ir atzinusi — ja personai kādas dalībvalsts teritorijā ir tikusi atņemta vadītāja apliecība, bet nav ticis piemērots jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periods, Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktā kopā ar 8. panta 2. un 4. punktu nav atļauts dalībvalstij savā teritorijā neatzīt no vēlāk citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un tātad arī šīs apliecības derīgumu tiktāl, ciktāl tās turētājs nav izpildījis šajā pirmajā minētajā dalībvalstī paredzētos nosacījumus jaunas apliecības izdošanai pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas, tostarp prasības par piemērotības vadīšanai pārbaudi, kurā tiktu apliecināts, ka apliecības atņemšanu pamatojošie iemesli vairs neeksistē.

65 Savukārt no visa iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktā un 8. panta 4. punktā ir atļauts dalībvalstij neatzīt personas — kurai tās teritorijā

atņemta vadītāja apliecība, paredzot aizliegumu noteiktā laikposmā pieprasīt jaunu apliecību, — jauno apliecību, kas šajā aizlieguma laikposmā izsniegta citā dalībvalstī.

66 Tāpat, lai arī Direktīvas 91/439 8. panta 2. punktā nav atļauts parastās dzīvesvietas dalībvalstij neatzīt citā dalībvalstī izsniegtu vadītāja apliecību tikai tāpēc vien, ka tās turētājam parastās dzīvesvietas dalībvalstī agrāk atņemta viņa iepriekšējā apliecība, tomēr šī norma, kā minēts šī sprieduma 58. un 59. punktā, parastās dzīvesvietas dalībvalstij ļauj, ievērojot krimināltiesību un policijas jomu regulējošo likumu teritorialitātes principu, ierobežot, apturēt, atņemt vai anulēt jauno apliecību, ja tās turētāja uzvedība pēc tās izsniegšanas saskaņā ar uzņemošās dalībvalsts tiesību aktiem to pamato.

67 Lai varētu atbildēt uz iesniedzējtiesu uzdotajiem jautājumiem, īpaša uzmanība jāvelta arī iepriekš izklāstītā savstarpējas atzīšanas principa piemērošanai, kad tiek konstatēts, ka jaunā vadītāja apliecība tika izsniegta, neievērojot Direktīvā 91/439 paredzēto dzīvesvietas nosacījumu.

68 Šajā sakarā no šīs direktīvas preambulas ceturtā apsvēruma izriet, ka pie nosacījumiem, kas ieviesti, lai nodrošinātu ceļu satiksmes drošību, pieskaitāmi šīs direktīvas 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi, kas vadītāja apliecības izsniegšanu pakļauj prasībām attiecībā uz piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai un dzīvesvietu.

69 Kā savos apsvērumos norādījusi Eiropas Kopienu Komisija, dzīvesvietas nosacījums palīdz *inter alia* cīņā ar "vadītāja apliecību tūrismu", jo dalībvalstu tiesību akti par vadītāja apliecību izsniegšanu nav pilnībā saskaņoti. Turklāt, kā savu secinājumu 78. punktā atzīmējis ģenerāladvokāts, šis nosacījums ir vajadzīgs, kontrolējot, kā tiek ievērots piemērotības transportlīdzekļa vadīšanai nosacījums.

70 Direktīvas 91/439 7. panta 5. punkts, kurā noteikts, ka nevienam nav tiesību turēt vairāk kā vienas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību, apstiprina vadītāja apliecības vienreizīgumu. Kā priekšnosacījums, kas ļauj pārbaudīt, kā pretendents ievēro citus šajā direktīvā paredzētos nosacījumus, dzīvesvietas nosacījums, kas nosaka izdevēju dalībvalsti, tādēļ ir īpaši būtisks salīdzinājumā ar citiem šajā direktīvā paredzētiem nosacījumiem.

71 Tādējādi ceļu satiksmes drošība tiktu apdraudēta, ja saistībā ar personu, kam Direktīvas 91/439 8. panta 4. punkta izpratnē ierobežotas, apturētas, atņemtas vai anulētas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, netiktu ievērots dzīvesvietas nosacījums.

72 Līdz ar to, ja ir iespējams noteikt — nevis atkarībā no uzņemošās dalībvalsts sniegtās informācijas, bet gan saskaņā ar pašā vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju —, ka Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais dzīvesvietas nosacījums šīs apliecības izsniegšanas brīdī nav ticis ievērots, uzņemošā dalībvalsts, kuras teritorijā šīs apliecības turētājam ir tikusi atņemta viņa iepriekšējā vadītāja apliecība, var neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, kura citā dalībvalstī vēlāk izsniegta laikā, kas neietilpst jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periodā.

73 Ievērojot visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem sniedzama šāda atbilde: Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas tādos apstākļos kā pamata lietās neļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, ko cita dalībvalsts vēlāk izsniegusi laikā, kas neietilpst attiecīgajai personai noteiktā aizlieguma pieprasīt jaunu apliecību periodā, un līdz ar to šīs apliecības derīgumu tiktāl, ciktāl tās turētājs nav izpildījis šajā pirmajā minētajā dalībvalstī paredzētos nosacījumus jaunas apliecības izdošanai pēc iepriekšējās

apliecības atņemšanas, tostarp prasības par piemērotības vadīšanai pārbaudi, kurā tiktu apliecināts, ka apliecības atņemšanu pamatojošie iemesli vairs neeksistē. Tādos pašos apstākļos šīs normas ļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt no vēlāk citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja, pamatojoties uz vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju, tiek konstatēts, ka šīs apliecības izsniegšanas brīdī tās turētāja, kam pirmajā minētajā dalībvalstī atņemta iepriekšējā apliecība, parastā dzīvesvieta nav bijusi izdevējas dalībvalsts teritorijā.

Par iespēju uz laiku apturēt no citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības

74 Uzdodama savu trešo jautājumu, iesniedzējtiesa lietā C-329/06 būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts pēc tam, kad vadītāja apliecību ir atņēmušas tās administratīvās iestādes, ceļu satiksmes drošības interesēs var uz laiku apturēt no citā dalībvalstī vēlāk izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja šī cita dalībvalsts ir likusi saprast, ka tā veiks šīs jaunās apliecības izsniegšanas kārtības pārbaudi, kuras rezultātā tā varētu tikt atņemta.

Par jautājuma relevanci

75 Rakstveida apsvērumos lietā C-329/06 Vācijas valdība apgalvo, ka, ievērojot šī sprieduma 32. punktā minētajā Čehijas Republikas 2006. gada 14. marta vēstulē pausto nostāju, ka šī dalībvalsts Vīdemanam apliecību neatņems, šis prejudiciālais jautājums vairs nav relevants.

76 Jāatgādina, ka EKL 234. pantā noteiktajā procedūrā, kuras pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, vienīgi valsts tiesa, kura izskata attiecīgo lietu un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ievērojot lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā ir vajadzīgs prejudiciālais nolēmums, lai šī tiesa varētu taisīt spriedumu, un cik relevanti ir jautājumi, ko tā uzdod Tiesai. Tātad, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Kopienu tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (skat. *inter alia* 2001. gada 13. marta spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra*, *Recueil*, I-2099. lpp., 38. punkts; 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-341/05 *Laval* un Partneri, Krājums, I-11767. lpp., 45. punkts, un 2008. gada 14. februāra spriedumu lietā C-450/06 *Varec*, Krājums, I-581. lpp., 23. punkts).

77 Tomēr Tiesa tāpat ir nospriedusi, ka ārkārtas apstākļos tai, lai pārliecinātos par savu kompetenci, ir jāpārbauda nosacījumi, ar kādiem valsts tiesa tai ir uzdevusi jautājumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Varec*, 24. punkts un tajā minētā judikatūra). Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu ir iespējams *inter alia* tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar realitāti vai pamata lietas priekšmetu, vai ja problēma ir hipotētiska (šajā sakarā skat. *inter alia* iepriekš minētos spriedumus lietā *Preussen-Elektra*, 39. punkts, un lietā *Laval* un Partneri, 46. punkts).

78 Šajā gadījumā Vācijas valdība neapstrīd Tiesas kompetenci prejudiciālā nolēmuma tiesvedības uzsākšanas brīdī. Tā tikai norāda, ka šis jautājums pēc Čehijas satiksmes ministra 2006. gada 14. marta vēstules vairs nav relevants, jo šajā vēstulē pausts galīgs Čehijas iestāžu atteikums uzsākt pamata lietā minētās Čehijas vadītāja apliecības atņemšanas procesu.

79 Tomēr valsts tiesai — un nevis Tiesai — ir jāizvērtē šīs vēstules saturs, lai noteiktu, vai tajā ietverts šāds atteikums. Katrā ziņā tikai šī valsts tiesa var noteikt, vai, ievērojot notikumus, par kuriem tā tika informēta pēc tās lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemšanas datuma, atbildei uz šo prejudiciālo jautājumu, izspriežot tajā izskatāmo lietu, vairs nebūs jēgas.

80 Līdz ar to atbilde uz šo prejudiciālo jautājumu ir jāsniedz.

Par lietas būtību

81 Vispirms jāatzīmē, ka, ja dalībvalstij saskaņā ar Direktīvu 91/439 ir pienākums atzīt citā dalībvalstī izsniegtu vadītāja apliecību, savstarpējas vadītāja apliecību atzīšanas lietderīgā iedarbība tiktu apdraudēta, ja šī pirmā minētā dalībvalsts varētu nolemt apturēt no šīs vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kamēr otrā minētā dalībvalsts pārbauda tās izsniegšanas kārtību.

82 Tādā gadījumā, pat ja šīs pārbaudes rezultātā attiecīgā apliecība varētu tikt atņemta, no šīs apliecības izrietošo transportlīdzekļa vadīšanas tiesību pagaidu apturēšana tiktu pamatota ar tās nelikumīguma prezumpciju, kas ir pretrunā šī sprieduma 53. punktā minētajai Tiesas judikatūrai, saskaņā ar kuru tas, ka personai ir dalībvalstī izsniegta vadītāja apliecība, ikvienā citā dalībvalstī ir uzskatāms par pierādījumu, ka šīs apliecības turētājs tās izsniegšanas dienā atbilda Direktīvā 91/439 paredzētajiem izsniegšanas nosacījumiem.

83 Dalībvalsts, kas kādai personai ir atņēmusi vadītāja apliecību un kurai saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem ir pienākums atzīt šai personai citā dalībvalstī vēlāk izdotu apliecību, nedrīkst apturēt no šīs jaunās apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

84 Tomēr, ja atbilstoši šī sprieduma 73. punktā ietvertās atbildes otrajai daļai dalībvalsts izņēmuma gadījumā ir tiesīga neatzīt citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības

derīgumu, šī pirmā minētā dalībvalsts ir *a fortiori* tiesīga apturēt šīs apliecības turētāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kamēr šī cita dalībvalsts veic apliecības izsniegšanas kārtības pārbaudi — tostarp pārbaudot, kā tika ievērots Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais dzīvesvietas nosacījums, — kuras rezultātā šī apliecība varētu tikt atņemta.

85 Turklāt, kā norādīts šī sprieduma 66. punktā, jāatgādina, ka dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 91/439 8. panta 2. punktu var piemērot valsts tiesību normas par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības turētājam sakarā ar viņa uzvedību pēc šīs apliecības izsniegšanas.

86 Ņemot vērā iepriekšējos apsvērumus, uz trešo lietā C-329/06 uzdoto jautājumu sniedzama šāda atbilde: Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktā un 8. panta 2. un 4. punktā nav atļauts dalībvalstij, kurai saskaņā ar šo direktīvu ir pienākums atzīt no citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, šīs tiesības uz laiku apturēt, ja šī pēdējā minētā dalībvalsts pārbauda šīs apliecības izsniegšanas kārtību. Savukārt šajā pašā kontekstā šīs normas ļauj dalībvalstij apturēt šīs tiesības, ja no šajā apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamas šīs citas dalībvalsts informācijas izriet, ka šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais dzīvesvietas nosacījums šīs apliecības izsniegšanas brīdī nav ticis izpildīts.

Par tiesāšanās izdevumiem

87 Attiecībā uz pamata lietu dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesos, kurus izskata iesniedzējtiesas, un tās lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas

radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietu dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1882/2003, 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkts un 8. panta 2. un 4. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šīs normas tādos apstākļos kā pamata lietās neļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kas izriet no vadītāja apliecības, ko cita dalībvalsts vēlāk izsniegusi laikā, kas neietilpst attiecīgajai personai noteiktajā jaunas apliecības pieprasīšanas aizlieguma periodā, un līdz ar to šīs apliecības derīgumu tiktāl, ciktāl tās turētājs nav izpildījis šajā pirmajā minētajā dalībvalstī paredzētos nosacījumus jaunas apliecības izdošanai pēc iepriekšējās apliecības atņemšanas, tostarp prasības par piemērotības vadīšanai pārbaudi, kurā tiktu apliecināts, ka apliecības atņemšanu pamatojošie iemesli vairs neeksistē.**

   Tādos pašos apstākļos šīs normas ļauj dalībvalstij savā teritorijā neatzīt no vēlāk citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja, pamatojoties uz vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju, tiek konstatēts, ka šīs apliecības izsniegšanas brīdī tās turētāja, kam pirmajā minētajā dalībvalstī atņemta iepriekšējā apliecība, parastā dzīvesvieta nav bijusi izdevējas dalībvalsts teritorijā;

2) **Direktīvas 91/439, kas grozīta ar Regulu Nr. 1882/2003, 1. panta 2. punktā un 8. panta 2. un 4. punktā nav atļauts dalībvalstij, kurai saskaņā ar šo direktīvu**

ir pienākums atzīt no citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības izrietošās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, šīs tiesības uz laiku apturēt, ja šī pēdējā minētā dalībvalsts pārbauda šīs apliecības izsniegšanas kārtību. Savukārt šajā pašā kontekstā šīs normas ļauj dalībvalstij apturēt šīs tiesības, ja no šajā apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamas šīs citas dalībvalsts informācijas izriet, ka šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais dzīvesvietas nosacījums šīs apliecības izsniegšanas brīdī nav ticis izpildīts.

[Paraksti]